

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/200/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116226016
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8116226016.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: C. G., L.. XX.X.XXXX, J. B. XXX/X, E. Š.S. - T., zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 p r o t i žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalobkyňa **n e m á** nárok na náhradu trov konania a žalovanému súd **n á r o k** na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ō v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa XX.XX.XXXX sa domáhala určenia, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 11 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná.

2. Žalobu odôvodnila tým, že dňa XX.XX.XXXX uzavrela spotrebiteľskú úverovú zmluvu na úver 350 Eur za poplatok 346 Eur. Žalovaná zaplatila celú požadovanú sumu t.j. 696 Eur. V žalobe uviedla, že poplatok 346 Eur predstavuje v 2/3 administratívny poplatok, za ktorý jej žalovaný neposkytol reálne plnenie a nebol individuálne dojednaný. Žalobkyňa ako spotrebiteľka má ním zaplatiť za úkony, ktoré nie je sú jej vopred známe, ani svojim obsahom. Tento poplatok prevyšuje úroky a jeho výška sa odvíja od výšky úveru, čo sa nezhoduje s účelom administratívneho poplatku. Poukázala na ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka a na viaceré súdne rozhodnutia, ktorými bola už posúdená táto zmluvná podmienka v iných sporoch ako neprijateľná a žalovaný ju naďalej napriek tomu používa. Uviedla tiež, že žalovaný sa dopustil nekalej obchodnej praktiky, ak v zmluve vyznačil ako účel úveru výkon povolania hoci žalobkyňa použila reálne finančné prostriedky na bežné potreby, pričom obdobné konanie žalovaného už súdy vyhodnotili ako protiprávne, dôkazom čoho je aj uznesenie Krajského súdu Prešov 6Co/84/2011 zo dňa 26.5.2011.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Spochybnil postavenie žalobkyne ako spotrebiteľky, keďže žalobkyňa nemienila použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, ale na výkon povolania, ako sa to konštatuje v úverovej zmluve a jej dodatku. Ohľadom administratívneho poplatku uviedol, že slovenský právny poriadok pripúšťa poplatok za spracovanie zmluvy. Pri posudzovaní výšky odplaty za úver je potrebné vychádzať z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a v zmysle neho (v znení účinnom od 1.11.2008) je potrebné zohľadniť odplatu na finančnom trhu za spotrebiteľský úver a teda nie len bánk, navyše zákon zakazuje nie akékoľvek prevýšenie odplaty, ale len podstatné.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným žalovaného, zmluvou o úvere zo dňa XX.XX.XXXX a jej dodatkom, splátkovým kalendárom, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

5. Strany uzavreli dňa XX.XX.XXXX pod č. XXXXXXXXX formulárovú zmluvu o úvere, ktorou žalovaný poskytol žalobkyni úver 350 Eur za poplatok 346 Eur. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 12 mesačných splátkach po 58 Eur počnúc dňom XX.XX.XXXX, teda celkovo 696 Eur. V zmluve krížikom je vyznačené, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania.

6. V bode 11 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa uvádza, že dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je to uvedené na prvej strane zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné 2/3 zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

7. Dňa XX.XX.XXXX bol stranami uzavretý a podpísaný aj dodatok k predmetnej zmluve, ktorý obsahuje prehlásenie žalobkyne, že veriteľom poskytnuté finančné prostriedky vo výške 350 Eur použije na nákup technických zariadení za účelom výkonu povolania.

8. Žalobkyňa už v čase uzavretia zmluvy bola starobnou dôchodkyňou, teda nevykonávala žiadne povolanie a nepodnikala.

9. Podľa splátkového kalendára žalobkyňa zaplatila žalovanému 696 Eur v mesačných splátkach po 58 Eur, pričom posledné splátky boli zo dňa 4.10.2012 (2x), 13.2.2013, 8.3.2013, 8.4.2013 a posledná dňa 7.5.2013.

10. Rozhodne nie je možné súhlasiť so žalovaným, že žalobkyňa nie je spotrebiteľkou, pretože nepochybne jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je zafinancovaná v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Kto sa považuje za spotrebiteľa je pritom uvedené v § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Podľa neho spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Argumentácia žalovaného, teda to, či úver slúžil na výkon povolania alebo nie, je pre priznanie statusu spotrebiteľa irelevantná. Má význam len pri posudzovaní toho, či na úverovú zmluvu sa aplikuje zákon o spotrebiteľských úveroch, teda zákon č. 129/2010 Z.z., ktorý za spotrebiteľa považuje fyzickú osobu, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z.). Uvedená charakteristika spotrebiteľa však teda má význam len pri posudzovaní právneho vzťahu strán v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., teda, či sa bude aplikovať spomínaný zákon o spotrebiteľských úveroch alebo nie. V tomto prípade je preto nepodstatné zaoberať sa účelom úveru, keďže nárok sa neuplatňuje na základe zákona č. 129/2010 Z.z., ale na základe všeobecného právneho predpisu, ktorým je Občiansky zákonník a ktorým žalobkyňa uplatnila nárok na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 Občianskeho zákonníka.

13. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

14. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

15. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Súd však pre úplnosť dodáva, že ťažko možno uveriť, aby žalobkyňa, ktorá v čase uzavretia zmluvy mala 77 rokov brala úver na výkon povolania, čo nepochybne vedie k záveru o nekalej obchodnej praktike žalovaného, avšak ani tá nie je predmetom tohto sporu.

18. S účinnosťou od X.X.XXXX platí nový procesný poriadok - zákon č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Žalobu žalobkyňa podala už za jeho účinnosti a preto jej dôvodnosť je potrebné posúdiť podľa neho. Druhy žalôb sú demonštratívne uvedené v § 137 CSP a v rámci tohto ustanovenia pod písm. d/ je uvedená žaloba o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobu, ktorú podala žalobkyňa, je potrebné považovať za žalobu o určenie právnej skutočnosti a rozhodne nie ako o určenie práva v zmysle § 137 písm. c/ CSP, ako to uviedol právny zástupca žalobkyne. Dôvodnosť žaloby podľa § 137 písm. d/ CSP je potrebné vyvodiť len v prípade, ak jej podanie vyplýva z osobitného predpisu. Ako príklad tohto druhu žaloby možno uviesť § 77 Zákonníka práce, § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách alebo § 564 Občianskeho zákonníka. Jedná sa teda o právne úpravy, v ktorých zákon jasne uvádza, že dotknutá osoba môže podať konkrétnu žalobu, prípadne v akej lehote a proti komu.

19. Súd je toho názoru, že pokiaľ zákonodarca poukázal v § 137 písm. d/ CSP na osobitný predpis, z ktorého by vyplývalo oprávnenie na podanie tejto žaloby, nemienil tým § 298 CSP, pretože toto ustanovenie nie je spomínaným osobitným predpisom, ale je procesným ustanovením umožňujúcim súdu vysloviť neprijateľnú zmluvnú podmienku aj ex offo v individuálnych spotrebiteľských sporoch, ale podľa názoru súdu len v prípadoch, ak je uplatnený aj nárok na plnenie (napr. na plnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy, náhrady škody alebo bezdôvodného obohatenia) vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. V takom prípade je logické, že súd či už na návrh alebo aj bez návrhu vysloví neprijateľnosť zmluvnej podmienky (samozrejme, ak sú splnené podmienky podľa § 53 Občianskeho zákonníka), čím je naplnený účel smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

20. Osobitným predpisom v zmysle § 137 písm. d/ CSP nemôže byť ani ustanovenie § 53 alebo § 53a Občianskeho zákonníka, ktoré len upravujú definíciu a dôsledky neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľských zmluvách a to vrátane súdneho rozhodnutia podľa § 53a Občianskeho zákonníka, avšak neupravujú možnosť podania žaloby tak, ako je to v už spomínaných prípadoch § 77 Zákonníka práce, § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách alebo § 564 Občianskeho zákonníka. Nemôže teda ísť o prípad žaloby podľa § 137 písm. d/ CSP, keďže na jej podanie neodkazuje osobitný právny predpis. Je to obdobné ako pri absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorá je upravená v § 37 až 39 Občianskeho zákonníka, ale za súčasného sporového poriadku už nie je možné úspešne sa domáhať vyslovenia neplatnosti právneho úkonu, aj keď je absolútne neplatný. Podobne aj ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka neodkazuje spotrebiteľa na podanie žaloby o neprijateľnosť zmluvnej podmienky, len konštatuje dôsledky súdneho rozhodnutia, ktoré spočívajú v tom, že dodávateľ ich nemá používať. Ako už bolo uvedené od 1.7.2016 môže súd vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky len v súvislosti so žalobou na plnenie, teda ak napríklad dodávateľ žaluje o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy a súd v rámci tohto sporu zistí neprijateľnú zmluvnú podmienku, z ktorej je nárok uplatnený alebo spotrebiteľ žaluje o vydanie bezdôvodného obohatenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky a pod.

21. V tomto spore ide však o inú situáciu. Zmluvný vzťah medzi stranami už bol ukončený splnením záväzku žalovanej z úverovej zmluvy X.X.XXXX. Je nelogické, aby po 4 rokoch od ukončenia zmluvy sa mal súd zaoberať neprijateľnosťou niektorej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, keď žalobkyňa iný nárok voči žalovanému si neuplatňuje. Uvedená žaloba nemá opodstatnenie ani s poukazom na § 3 ods. 3, ale ani s poukazom na § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

22. Podľa § 3 ods. 3 citovaného zákona každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

23. Podľa § 3 ods. 5 vety prvej citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

24. Citované ustanovenia teda umožňujú spotrebiteľovi domáhať sa ochrany svojho práva, ale opäť je logické, že nárok sa musí uplatniť v čase trvania zmluvného vzťahu, pretože po ukončení zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z príslušnej zmluvy a teda nemôže už dochádzať k porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Je absurdné, že by napríklad po 50 rokoch od ukončenia zmluvy spotrebiteľ si zmyslel podať žalobu o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a pri výklade žalobkyne by súd sa mal zaoberať skúmaním takejto zmluvnej podmienky.

25. Súčasná právna úprava pritom za účelom naplnenia cieľa už spomínanej smernice zaviedla osobitné súdne konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v § 301 až 306 CSP, v ktorom príslušný súd uvedený v § 31 ods. 1 CSP skúma neprijateľné zmluvné podmienky. Účelom tejto právnej úpravy je prispieť k zjednoteniu judikatúry v spotrebiteľských veciach a k prehľadnosti systému právnej ochrany spotrebiteľa. Predíde sa ňou tomu, aby súdy rôzne posudzovali tú istú zmluvnú podmienku, keď niektoré ju považovali za neprijateľnú a iné dospeli k opačnému záveru. Žalobu o abstraktnú kontrolu v spotrebiteľských veciach môže však podať len osobitná právnická osoba podľa § 302 CSP, príslušný na jej prejednanie je konkrétny krajský súd uvedený v § 31 ods. 1 CSP. Keďže však táto žaloba bola podaná nie v rámci abstraktnej kontroly, ale v individuálnom spotrebiteľskom spore, nebol dôvod na postúpenie veci súdu uvedenému v § 31 ods. 1 CSP.

26. Súčasná právna úprava podľa názoru súdu poskytuje dostatočnú právnu ochranu právam spotrebiteľov, nesmie byť však zneužívaná podávaním nezmyselných žalôb, ktoré v konkrétnom prípade nič neriešia, keďže zmluva už bola dávno ukončená a jej účastníci si v zmysle nej poskytli dohodnuté plnenie. Na podporu tohto názoru možno poukázať aj na komentár CSP autorov Štefček a spol., vydavateľstvo B.H.Beck, strana 1037.

27. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica 13Co/17/2015 zo dňa 24.5.2016. V príslušnom spore bol uplatnený nárok spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ešte podľa predchádzajúceho procesného poriadku, ktorý umožňoval cez § 80 O.s.p. vysloviť neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu premĺčania bola však zamietnutá a súd preto ustálil, že určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky by nedošlo k zmene právneho postavenia žalobcu ani k vyriešeniu ich vzájomných vzťahov a teda nezistil naliehavý právny záujem na danom určení a žalobu v celosti zamietol.

28. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V zmysle tohto ustanovenia žalobkyňa ako neúspešná v spore nemá nárok na náhradu trov konania, žalovanému preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.